

MEDZINÁRODNÝ BESTSELLER

OBKLOPENÝ PSYCHOPATMI

ZVÁDZAJÚ, KLAMÚ, **PODVÁDZAJÚ**, MANIPULUJÚ, **KRADNÚ**, PARAZITUJÚ.
ENERGIU ZÍSKAVAJÚ NIČENÍM DRUHÝCH. TO JE HLAVNÝ ZDROJ ICH SILY.

MOTÝĽ

THOMAS ERIKSON

OBKLOPENÝ PSYCHOPATMI

OBKLOPENÝ PSYCHOPATMI

ZVÁDZAJÚ, KLAMÚ, PODVÁDZAJÚ, MANIPULUJÚ,
KRADNÚ, PARAZITUJÚ.
ENERGIU ZÍSKAVAJÚ NIČENÍM DRUHÝCH.
TO JE HLAVNÝ ZDROJ ICH SILY.

THOMAS ERIKSON

VYDAVATELSTVO MOTÝL

OMGIVEN AV PSYKOPATER

Copyright © Thomas Erikson, 2017 by agreement
with Enberg Agency in cooperation with Andrew Nurnberg
All rights reserved.

Translation © Martina Šturcelová 2020

Design © Motýl design 2020

Cover photo © Rawpixel.com/AdobeStock

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýl 2020

ISBN: 978-80-8164-223-4

„Milovať ťa bolo ako ísť do vojny.
Navždy ma to zmenilo.“

WARSAN SHIRE

OBSAH

Úvod.....	9
1. KAPITOLA KTO JE VLASTNE PSYCHOPAT?	25
2. KAPITOLA AKO SA BRÁNIŤ PRED PSYCHOPATMI	41
3. KAPITOLA KTO MA CHCE ZMANIPULOVAŤ?	53
4. KAPITOLA OBKLOPENÝ IDIOTMI? TAKTO SA ICH ZBAVÍTE	63
5. KAPITOLA AKO SA NAVZÁJOM PODVÁDZAME?	97
6. KAPITOLA MANIPULÁCIA ZO STRANY JEDNOTLIVÝCH FARIEB	107
7. KAPITOLA PSYCHOPATIA V SKUTOČNOM ŽIVOTE – JE MEDZI PSYCHOPATMI PREVAHA ČERVENÝCH?	131
8. KAPITOLA ŽLTÍ MANIPULÁTORI SÚ PSYCHOPATI!	139
9. KAPITOLA MÔŽU BYŤ PSYCHOPATMI PASÍVNI ZELENÍ?	147
10. KAPITOLA ODMERANÝ PERFEKCIONISTA – TO JE ON!	155

11. KAPITOLA	
AKO SA MI DOSTANÚ POD KOŽU, AK PATRÍM K ČERVENÝM	161
12. KAPITOLA	
AKO ZMANIPULUJE PSYCHOPAT ŽLTÝCH	173
13. KAPITOLA	
AKO ZMANIPULUJE PSYCHOPAT ZELENÝCH	183
14. KAPITOLA	
AKO ZMANIPULUJE PSYCHOPAT MODRÝCH	193
15. KAPITOLA	
ZNÁME TECHNIKY SKÚSENÝCH MANIPULÁTOROV	203
16. KAPITOLA	
AKO SI PORADIŤ, KEĎ VÁS ZMANIPULUJE NIEKTO INÝ, NIE PSYCHOPAT	239
17. KAPITOLA	
ČO AK NIČ NEZABERIE?	259
Zopár rád na záver	269

„Našu spoločnosť riadia šialenci so šialenými úmyslami. Podľa mňa nás ovládajú maniaci a za tento názor zrejme tiež dostanem nálepku duševne chorého. Presne to je totiž podstata šialenstva.“

JOHN LENNON

ÚVOD

Predstavte si, že oproti vám sedí nesmierne atraktívna osoba pohlavia, ktoré vás priťahuje, a s úsmevom vám oznámi: *Si ten najúžasnejší človek, akého poznám!* Zdá sa, že to myslí vážne, úprimne. Otázkami vám dá najavo záujem, chce o vás vedieť všetko. Takmer vôbec nehovorí o sebe a správa sa, akoby ste boli v miestnosti iba vy dvaja. Zameriava sa výlučne na vás a to je veľmi príjemné. Už dávno ste sa tak necítili. Zdôrazní, ako vás obdivuje, vyzná vám emócie, po ktorých ste celý život túžili. Dokonale rozumie, kto ste, čo obľubujete a čo nie. Akoby ste konečne našli spriaznenú dušu. Prenikne vám priamo do srdca tak hlboko, ako ešte nikto.

Presne takto ste si to predstavovali, však? Je to úžasný pocit.

Teraz sa na seba pozrite do zrkadla a úprimne si priznajte, či by na vás niečo také nezapôsobilo. Veríte, že romantické nezmysly vami neotrasú a takéto správanie by vám bolo okamžite podozrivé? Naozaj by ste pochopili, že daný človek chce od vás v skutočnosti niečo úplne iné? Ak nie vaše telo, tak zrejme peniaze?

Skôr než odpoviete, na chvíľu sa zamyslite. Ak ste sa totiž v podobnej situácii nikdy neocitli, nebezpečenstvo nerozpoznáte. Takáto osoba vám prezradí svoje tajomstvá, no odhalí aj vaše. Zodpoviete všetky jej zvedavé otázky, ktoré majú jediný cieľ – zistiť o vás čo najviac. Pred niekoľkými rokmi som napísal knihu *Obklopený idiotmi* o tom, ako rozumieť ľuďom, ktorým sa nedá rozumieť. Vychádza z takzvanej metódy DISA, jedného z najpoužívanejších systémov analyzovania ľudskej komunikácie a rozdielov v správaní. Kniha mala obrovský úspech, čo som naozaj nečakal. Zrejme preto, lebo mnohých obyvateľov našej planéty fascinujú prejavy druhých, no predovšetkým ich vlastné. Pokojne to pripustite: *JA! Som zaujímavý/-á*. Teda aspoň pre seba.

Kategorizácia, ktorú nájdete v mojej prvej knihe aj v tejto druhej, vychádza z výskumu Williama Moultona Marstona a pozostáva zo štyroch hlavných kategórií. Tie sú vyjadrené farbami, aby sa lepšie pamätali – červenou, žltou, zelenou a modrou. Červená symbolizuje dominanciu, žltá inšpiráciu, zelená stabilitu a modrá analytické schopnosti. Stručný prehľad významu jednotlivých farieb si pripomenieme v ďalších kapitolách. Pomôže vám pochopiť fungovanie väčšiny z nás, no všetky otázky vám, samozrejme, nezodpovie.

Človek je priveľmi komplexná bytosť a nedá sa detailne opísať. Čím lepšie mu však porozumiete, tým ľahšie postrehnete rozdiely, ktoré jestvujú. Či už chceme, alebo nie. Metóda prezentovaná v tejto knihe vám poskytne približne osemdesiat percent z celej skladačky. Je to celkom dosť, no zďaleka nie všetko. Do úvahy treba brať aj iné faktory ako pohlavie, vek, kultúrne rozdiely, hybné sily, inteligenciu, záujmy, skúsenosti, či v zamestnaní začínate, alebo patríte medzi ostrieľaných profesionálov, aké máte miesto medzi súrodencami a tak ďalej. Faktorov je veľa. Jednoducho povedané, skladačka má obrovské množstvo dielov.

V čom je problém

Neskôr vysvitlo, že niektorí ľudia využívajú poznatky z knihy nesprávnym spôsobom. To nebolo nikdy mojím úmyslom. Preto vám teraz chcem poradiť, ako takýchto jednotlivcov rozoznať. V súvislosti s titulom *Obklopený idiotmi* sa ma mnohí pýtajú, či môže byť niekto kombináciou všetkých farieb. *Mám z každého rožku trošku*, píše mi mnohí čitatelia v e-mailoch. Často sa to tak môže zdať. Niekedy reagujem červeno, inokedy žltá a zeleno, občas je to čistá modrá. Odpoveď na túto otázku je v podstate veľmi jednoduchá: každý z nás je schopný aplikovať ktorékoľvek správanie. Sme totiž inteligentné bytosti, ktoré dokážu samostatne myslieť. Ak sa naučíme lepšie si uvedomovať samých seba, žltí zistia, kedy treba zavrieť ústa a otvoriť uši. Zelení zase naberú odvalu vyjadriť, čo ich trápi, aj keby to malo viesť ku konfliktu. Celkovo sa však dá povedať, že za bežných okolností máme dominantné dve farby.

Neprijemná skúsenosť

Asi rok po vydaní knihy *Obklopený idiotmi* sa mi udiala zvláštna, priam neprijemná vec. Po prednáške, ktorú som mal na univerzite, prišiel za mnou istý mladík. Postavil sa rovno pred mňa, zoči-voči, v podstate sa predral cez ostatných, ktorí sa so mnou tiež chceli rozprávať. S rozhodným pohľadom vyhlásil, že sa nenašiel ani v jednej farbe. Spýtal som sa ho, ako to myslí. Vraj ho nevystihuje nič z toho, čo som povedal. Rozhodol sa, že je zástupcom piatej farby. Okrem toho ho zaujímal, ako sa dá prispôbiť ostatným farbám. Dožadoval sa presného návodu a voľba jeho slov bola naozaj pozoruhodná. Chcel vedieť, *ako sa dajú tieto poznatky najlepšie využiť*.

Dobre.

Dal som mu štandardnú odpoveď. Nemal som totiž čas ani príležitosť podrobne ho analyzovať. Len čo pochopil, že svojím prístupom nedosiahne, čo chce, ustúpil bokom. Z miestnosti

však neodišiel. Ostal stáť niekoľko metrov ďalej a pozoroval ma, až kým som nedokončil rozhovory a nezbalil sa.

Výraz *pozoroval* to asi úplne nevystihuje. Približne desať minút na mňa nehanebne zísal. Medzitým ho pozdravilo viacero prítomných. Usmiali sa naňho a on každému úsmev opätovoľ. V skutočnosti sa však neusmieval. Iba to predstieral. Tvár sa mu zvrástila do niečoho čudného, čo vyzeralo ako úsmev. Niektorí zo žiakov sa zatvářili neisto, iní to očividne nepovažovali za nič nezvyčajné. Mladík po každom *úsmeve* okamžite zvažnel a ďalej si ma obzeral. Bolo to nesmierne nepríjemné.

Čo vlastne myslel otázkou, *ako by mohol tieto poznatky najlepšie využiť?*

Odrazu mi došlo, že mal v jednej veci pravdu. Metóda DISA sa nehodí úplne na každého. Časť obyvateľstva sa nedá kategorizovať. Jestvujú výnimky, pri ktorých by sme sa mali mať na pozore. Všetci sme zrejme počuli o šikovných manipulátoroch, podvodníkoch. *Ako ma mohol tak oblafnúť? Prečo mi nedošlo, že je klamár?* Takto uvažuje väčšina obetí.

Presne tak. Prečo? Nuž, títo jedinci presne vedia, ako obrátiť vaše správanie proti vám. Inštinktívne vytušia, ako druhého zmanipulovať, aby spravil prakticky čokoľvek. Navyše dokážu obalamutiť takmer každého pomocou informácií, ktoré o danej osobe zistili. Cieľ majú pritom vždy rovnaký – dosiahnuť, čo chcú. A zanechávajú za sebou zmätok, trápenie, bolesť.

Ak teda niekto nemá vlastnú osobnosť a iba zrkadlí človeka oproti sebe, kým vlastne je? Nepatrí k červeným, žltým a určite ani k zeleným či modrým. Je zmesou všetkých farieb? Alebo piatou farbou? Nie, nič z toho. V tomto prípade hovoríme o čomsi oveľa horšom, čo sa ani nedá zaradiť spôsobom, akým rozlišujeme bežných ľudí. Títo jedinci nemajú svoje ja. Imitujú, čo vidia, aby dosiahli svoj cieľ. Sú to chameleóni so skrytými úmyslami, o ktorých vedia iba oni. A môžete si byť istí, že úžitok z nich majú tiež výlučne oni.

Definoval by som ich teda ako bezfarebných. Ak totiž niekto nemá skutočnú osobnosť a vždy niečo predstiera, nie je to skutočný človek, ale iba tieň, odraz reality. Klamstvo na dvoch nohách. Ak ste už takú osobu stretli, určite viete, o čom hovorím.

Lenže čo sú to vlastne za ľudia? Kto napodobňuje správanie druhého? A o čo mu pritom ide?

Hra na niekoho iného

Vyjadrené po lopate – predátori v ľudskej koži. Pripadá vám to ako prisilné vyjadrenie? Veď to aj je sila! Títo jednotlivci ubližujú väčšine ľudí, s ktorými prídu do kontaktu, a ich obeť ani netušia, kto je za celý ten chaos zodpovedný.

Nuž, milý čitateľ, takto sa správajú psychopati.

Našťastie sedia za mrežami. Všetci

Psychopati sú všade medzi nami. Preniknú do spoločností a organizácií, neodrobia veľa a iba vo výnimočných prípadoch sa podieľajú na pozitívnych pracovných výsledkoch. Málokedy platia účet v reštauráciách aj za druhých, takmer nikdy nemajú peniaze na domácnosť. Často bývajú neverní, manipulatívni, dvojtvární. Sú to notorickí klamári. Väčšina z nich klame, aj keď na to nemá dôvod. Pobláznia každého, aby im uveril, a všetko, čo poviete, otočia proti vám. Napriek tomu bývajú veľmi obľúbení. Mnohí ľudia ich majú radi, stavajú ich na piedestál, dokonca si ich vážia.

Ako je to vôbec možné? Dobrá otázka. Prečo sa nadchneme pre falošného človeka? Zrejme si teraz poviete: *Mne sa to nestáva. Ja si vytvorím odstup hneď od začiatku.* Áno. Ak poznáte ich skutočné ja. Ibaže to sa takmer nedá. Navonok ho totiž neukazujú. S dávkou šťastia ho nakoniec odhalíte. V lepšom prípade ešte skôr, než skončíte na kolenách, bez práce a bez ľudí, ktorých ste nazývali priateľmi.

Lenže moment! Psychopati sú predsa sérioví vrahovia a násilní kriminálnici. A väčšina z nich sedí v base.

Keby to tak aj bolo. Mnohí sú za mrežami, to je pravda, pretože nedokázali odolať nutkaniu. Sú agresívni a niekedy doslova šialení. Keď natrafia na niečo, čo chcú, jednoducho si to vezmú, často aj násilným spôsobom. To ich prezradí. Väčšina psychopatov je však vonku. Tí inteligentnejší a takí, ktorí nepáchajú závažné trestné činy, pobežujú po svete medzi nami. Nezastavia sa pred ničím, kým nedosiahnu svoj cieľ. Určite ste na nejakého už narazili.

Naozaj nás obklopujú všade?

Názov *Obklopený psychopatmi* som zvolil zámerne. Na svete je ich totižto oveľa viac, než si uvedomujeme. Poradím vám, ako rozpoznať šikovných manipulátorov a lepšie sa pred nimi chrániť.

Aké sú následky?

Zvláštne správanie mladíka z prednášky mi nedalo pokoj niekoľko mesiacov. Ten uprený pohľad, umelý úsmev... Bolo to čudné. Čo sa mu stalo? Odpoveď som zistil len nedávno. Viaceré dôvody ma znovu priviedli na pôdu univerzity. Zašiel som za šéfom katedry, kde som mal vtedy prednášku, a spýtal som sa ho na neznámeho. Zaujímalo ma, kto je to a čo o ňom v škole vedia. Dozvedel som sa hrozné veci.

Spreneveril pol milióna švédskych korún (asi 50 000 eur), kým ho vedúci katedry nahlásil na políciu. Priviedol do druhého stavu dve zamestnankyne. Jednu z nich obvinil zo sexuálneho obťažovania a vyhodili ju. Druhá spáchala samovraždu, keď ich pomer vyplával na povrch. Bola totiž vydatá. Dvaja ďalší zamestnanci skončili práceneschopní s chronickým únavovým syndrómom, keď mladík začal proti nim intrigovať a rozhádal celý pracovný kolektív. Ich vedúci podal výpoveď, zavládol

chaos. Nikto nevedel, čo má robiť, ľudia stratili motiváciu, kolektív sa rozsypal.

Mladík však dokonale ovládal umenie úsmevu. Už dávno sa naučil, ako pôsobiť milým dojmom a získať si druhých. Darilo sa mu to dva roky. Nikto ho nepodozrieval. Mal vysvetlenie na všetko. A vždy to bola vina niekoho iného.

Šéf katedry mi rozochveným hlasom prezradil, že dotyčného dokonca prepustili z väzby. Presvedčil totiž políciu aj prokurátora, že peniaze spreneveril na podnet vedúceho katedry. Muža, ktorý pracoval na univerzite tridsaťosem rokov, tak nakoniec takmer stíhali namiesto mladíka. Peniaze zmizli, dôkazy boli vágne, takže skutočný vinník vyšiel z toho s čistým štítom. Spýtal som sa, čo sa s mladým mužom stalo. Vraj sa nedávno zamestnal v počítačovej firme, dostal na starosť obrovský projekt a vyhlásil, že pozdvihne spoločnosť na vyššiu úroveň.

Zdá sa, že nakoniec prišiel na to, ako najlepšie využiť poznatky z mojej knihy.

Na konci nášho rozhovoru tiekli vedúcemu katedry po lícach slzy. Bol to hrozný pohľad.

Keby som mal vtedy po prednáške možnosť, mladíka by som zanalyzoval. Ak mám však byť úprimný, netuším, na čo by som prišiel.

Najdesivejšie na tom celom je, že stále behá po svete. Keby ste naňho narazili, bolo by dobré vedieť, ako máte reagovať. Pokiaľ totiž vyňuchá vašu slabosť, spraví čokoľvek, aby vás zlomil. Nie z nenávisťi. Nebude v tom ani nič osobné. Psychopati to tak jednoducho robia. Berú si to, čo chcú. A využívajú pritom všetky dostupné prostriedky. Následky ich nezaujímajú.

Zvádzajú, klamú. Podvádzajú, manipulujú, kradnú, parazitujú. Energiu získavajú ničením druhých. To je hlavný zdroj ich sily.

Myslíte si, že preháňam? Ani trochu. Po prečítaní tejto knihy možno v noci nezaspíte. Ak sa to stane, vopred sa ospravedlňujem.

Vysvetlím vám, ako identifikovať psychopata a ako rozoznať človeka s psychopatickými črtami. Zároveň si ukážeme, ako s ním naložiť.

Ďalšia kniha o psychopatoch?

Po vydaní titulu *Obklopený idiotmi* som robil prednášky po celej Európe. Kniha predstavila teórie, ktoré som kedysi považoval za samozrejmosť. Ľudia sú rôzni. Áno, to už vieme. Ako sa však odlišujú? A čo sa s tým dá robiť?

Farebný systém, metóda DISA, ktorej základy položil William Moulton Marston, hovorí o fungovaní ľudí veľa. Ako som však spomenul, nevysvetľuje všetko. Marston bol prvý významný psychológ, ktorý skúmal zdravých ľudí. Jung aj Freud sa sústreďovali predovšetkým na psychicky chorých.

Pýtate sa, či sa dá podľa systému DISA analyzovať každý človek? Nie, nedá. Funguje iba pri psychicky stabilných jedincoch. V prípade diagnóz ako hraničná porucha osobnosti, ťažký autizmus, schizofrénia a podobne vám nepomôže. Pri psychopatoch tiež nie.

Koľko je vlastne psychopatov?

Možno si poviete: *Počkať! Psychopati sú takí zriedkaví, že ani nestojí za námahu lámať si pre nich hlavu. Tvoria maximálne jednu tisícinu obyvateľstva (nanajvýš dve alebo tri)*. Rozumiem vášmu uvažovaniu. V skutočnosti je ich však oveľa viac, ako si vôbec dokážete predstaviť. Podľa najnovších vedeckých zistení reprezentujú dve až štyri percentá populácie. Na porovnanie si povedzme, že toto číslo je viacnásobne vyššie než počet ľudí s výlučne červeným správaním. Tí tvoria asi pol percenta, no napriek tomu som im v predošlej knihe venoval dosť veľa strán.

Predstavte si, že máte na farme tisíc oviec a po okolí údajne behajú dva vlky. Čomu by ste venovali viac pozornosti? Ovciam alebo vlkom? Som presvedčený, že by ste sledovali pohyb

vlkov. Aj keď ich nie je veľa a nemôžu vám pozabíjať celé stádo, nezaškodí pochopiť, ako taký vlk uvažuje. Keď sa už totiž rozhodne zaútočiť, je neskoro. Pôjde rovno za svojim cieľom.

U psychopатов je rovnako kľúčový aj vplyv na okolie. Ich správanie postihuje mnoho ľudí, no následky ich pôsobenia sa nekončia iba bezprostredne pri vybraných obetiach. Ich činy mávajú oveľa rozsiahlejšiu dohru. Vždy so sebou stiahnu, koho môžu.

V tejto knihe sa dozviete, ako sa pred takýmto správaním ochrániť. Začneme Marstonovým systémom štyroch farieb, aby sme si ukázali, ako hrajú silné a slabé stránky jednotlivých druhov osobností do karát zlomyseľným psychopatom. Slabosti použijú proti vám. Aj preto na nich nefunguje nijaká terapia. Nedajú sa vyliečiť.

Pripomenieme si aj vedecké pozadie všetkých štyroch farieb. Tí z vás, ktorí nečítali titul *Obklopený idiotmi*, sa tak aspoň zhruba zoznámia s terminológiou a pochopia výber niektorých príkladov v knihe. Ak ste moju predošlú knihu čítali a podrobne poznáte systém, buďte, prosím, trpezliví. Opakovanie je predsa matka múdrosti.

„Čím viac sa priblížime k pravde, tým dokonalejšie sú klamstvá. Pravda je zároveň najlepším klamstvom, ak sa dá využiť.“

ISAAC ASIMOV

Príklad psychopatie

Prvý príklad psychopatie z bežného života som zažil na vlastnej koži. Mám za sebou viacero kníh a po prvom trileri mi napísala e-mail jedna mladá žena. Tiež sa chcela stať spisovateľkou. Čítala moju knihu, vraj bola fantastická. Požiadala ma, či by som jej pomohol. Môj prístup k čitateľom je v podstate prostý.

Naozaj si veľmi vážim kontakt s fanúšikmi a rád si čítam ich názory. Napríklad aj na túto knihu. Zvyčajne však nereagujem viac ako jednou odpoveďou. Nemám povinnosť púšťať sa do dlhých dialógov, a to z jednoduchého dôvodu. Pracujem šesť dní v týždni. Aj spomínanej žene som poslal štandardnú odpoveď a celé som to vypustil z hlavy. Neskôr sa mi však ozvala znovu. Neostalo pri jednom e-maile, a keďže nedostávala odpovede, mala čoraz agresívnejší prejav.

Po nejakom čase napísala pod iným menom mojej vtedajšej partnerke, že má so mnou vzťah a ideme sa brať. Mňa i moju partnerku to poriadne šokovalo. V správe bola okrem toho hŕba ďalších obvinení. Údajne som mal pomer s takmer stovkou žien, pričom aspoň dvadsať z nich so mnou otehotnelo. A to všetko v priebehu niekoľkých mesiacov. (Nakoniec som na ženu podal trestné oznámenie na políciu, kde sa čudovali, že som popri tom všetkom stíhal vôbec aj pracovať.) Celé to bolo oveľa šialenejšie, no nebudem to tu opisovať do detailov. Moja partnerka dostala dokopy okolo päťdesiat e-mailov s rôznym obsahom na rovnakú tému.

U mňa to bolo naopak. Chodili mi samé romantické správy. Žena písala, ako jej chýbam a ako túži po ďalšom stretnutí. Vraj by sme si mohli konečne obzrieť ten byt v centre Štokholmu. Cez môj facebookový profil, ktorý bol vtedy ešte verejný, si zistila veľa o mne aj o mojom súkromnom živote. Niektoré z vecí, ktoré v e-mailech uviedla, preto vyzneli celkom dôveryhodne. (Dávajte si pozor! Nikdy neviete, kto sleduje vašu činnosť na internete a ako môže takéto informácie zneužiť.)

Ťahalo sa to šesť mesiacov, kým sa polícii definitívne podarilo zastaviť ju. Bolo to vážne prenasledovanie. Prostredníctvom sociálnych sietí mi spôsobila nemálo problémov, okrem iného aj v spisovateľskej komunite. Pritom som ju osobne ani nestretol.

Ako prvé vám zrejme napadne: *Prípady pre psychiatra. Maniacka ako vyšitá. Po svete ich behá veľa.*

Áno, možno. Vzorec sa však opakoval. Polícia pri vyšetrovaní zistila, že žena už v minulosti spravila niečo podobné minimálne raz. Aj vtedy šlo o staršieho muža, tiež spisovateľa, no oveľa uznávanejšieho ako ja. Veľmi ťažko znášal odchod do dôchodku. Párkrát sme sa spolu rozprávali a usilovali sme sa pochopiť, o čo tej žene šlo. Márne. Neprišli sme na nijaký možný dôvod okrem pomsty, keďže som jej nepomohol pri plnení kariérnych snov.

Lisbet Duvringová a Mike Florette napísali vo svojej knihe *Kvinnliga psykopater (Psychopatky)* toto: „Pomsta chutí skvelo. Ničenie im (psychopatom) spôsobuje potešenie. Vychutnávajú si ho. Predovšetkým psychopatky sa zrejme vyžívajú v emocionálnej pomste, spoločenskej agresii či ohováraní, ktoré vedú k manipulačným, pochybným a zastrášujúcim vzťahom. Je to deštruktívny druh pomsty, ktorá nie je viditeľná tak ako fyzické násilie, preto sa ťažšie identifikuje.“

Viem presne, aký je to pocit. Polícia spomínajú ženu vypočula a obťažovanie sa v momente skončilo. Ako mávnutím zázračného prútika. Pozoruhodné, však? Vinu za svoje činy však aj tak hodila na druhých. To iba upevnilo moje presvedčenie, že nebola psychicky chorá. Keby mala nejakú diagnostikovateľnú poruchu, nedokázala by len tak prestať. Celý čas si dobre uvedomovala, čo robí. Keď sa to priveľmi skomplikovalo, zmenila revír.

Na polícii mi povedali, že takú presvedčivú klamárku ešte nestretli. Zdá sa, že vlastným klamstvám uverila aj ona sama. Napriek množstvu dôkazov (polícia jej prehladala počítač a našla, čo bolo treba) všetko poprela. A keby len to! Opätovala palbu a udala ma za vyhrážky voči sebe. Pritom v skutočnosti ona obťažovala mňa. Vyhlásila, že som sa jej vyhrážal zabitím, dokonca som si najal profesionálneho vraha, s ktorým som bol z nejakého podivného dôvodu v kontakte. Boli to nepodložené, no vážne obvinenia. Dokázal som však, že som nebol na